

Akkordmunkások

Frédéric *Chopin* (születési anyakönyvi bejegyzése szerint: Fryderyk Franciszek Chopin) egy francia férfi és egy lengyel nő szerelmének gyümölcse. A híres lengyel zeneszerző élete utolsó csaknem két évtizedét Párizsban élte le. Amikor letelepedett, számos kérdőívet kellett kitöltenie, s ezt meglehetősen unta már. Egy – ki tudja, hányadik – ilyen okmány kitöltésekor erősen elgondolkodott, mit írjon a foglalkozását firtató rovatba. Muzsikus? Zeneszerző? Zongorista? Zongoraművész? Végül, nem csekély öniróniával ezt firkantotta oda: „akkordmunkás”. Az úrlapot olvasó hivatalnok teljes tanácsalanságát látva, megszánta az illetőt, s igyekezett megmagyarázni a dolgot. „Zenei akkordokon dolgozom.” Akkor meg miért nem azt írta be, hogy zongorahangoló?! – fedtte meg az ügyintéző.

*

Charles *Aznavour* (eredeti nevén: Shahnourh Varinag Aznavourian) az örmény származású világhírű francia szonóénekes, fénykorában a párizsi nők bálványa volt. Ezért aztán nagy divat lett a férfiak körében az öltözetének, taglejtésének és hajviseletének majmolása is. Egy alkalommal, amikor vidéken lépett fel, betért Orleans egyik fodrászához. A székébe ülve kissé nagyképművelően közölte vele, hogy a legújabb divat szerinti frizurát kéri: olyat, mint Aznavouré. A derék borbélymester egy ideig gúnyos ajakbiggyesztéssel szemlélte, majd megszólalt. „Egy ilyen fejjel, mint az öné? Már ne is haragudjon, de ez lehetetlen.”

*

A német származású *Erkel* Ferenc nemcsak a magyar nemzeti opera megteremtője, hanem a hazai sakkélet egyik elindítója (a Pesti Sakk-kör elnöke), szenvedélyes sakkozó volt. Amikor a Nemzeti Színházban karmesterként a saját operáját vezényelte, akkor is kihasználta minden szünetet: felállított sakk-készlet várta a függöny mögött. Mivel azonban erősen játszott, s mindenkit gyorsan megmattolt, alig talált már magának ellenfelet.

Egy alkalommal egy öreg kóristát ragadott grabancon, aki nem tudott elég gyorsan elszelelni előle. Kezében a karmesterpálcával, mint egy karddal, odaparancsolta a sakktábla elé. Azonnal megtette az első lépést. Az öreg azonban hosszan morfondírozott, csak nem akart lépni. Lépjen már! – szólta rá erélyesen. Erre megszeppent ellenfele is előbbre tolt egy gyalogot. Így ment ez lépésről lépésre, nagy szünetekkel, s ráripakodásokkal egészen a negyedik

lépésig. A kórista csak a gyalogokat tologatta, a huszárokhoz, futókhoz hozzá se nyúlt. Erkel egyszer csak döbbenet tapasztalta, hogy egy másik neves sakkmeisterrel vívott, veszett partijával azonos helyzet kezd kialakulni. Ez igencsak töprengésre készítette, s már ő is percekig tépelődött, mit lépjen. Közben megszólalt az ügyelő, véget ért a szünet. Erkel megkérdezte: „Honnan ismeri maga Löwenthal megnyitását?” Én? – kérdezett vissza kerekre nyílt szemmel, a láthatóan megkönnyebbült fickó. De hiszen nem is tudok sakkozni!

*

A magyar apától és osztrák anyától származó *Liszt* Ferenc a szabadságharc leverése után néhány évvel a bécsi Hofburgban hangversenyezett. Magával ragadta hallgatóságát, és a fiatal *Ferenc Józsefet* is. Többször is felállva, hosszan tapsolták meg. A siker mámorában páratlan vakmerőségre vetemedett, dacos magyarként, műsoron kívüli ráadásként, a Rákóczi-indulót kezdte játszani. Mindenki elsápadt, többen közbe akartak avatkozni, ám a császár leintette őket. Amikor az utolsó hang is elhalt a zongorán, akkor bezzeg már egy tenyér sem csattant. A kínos csendet az ifjú uralkodó törte meg. Kérem – mondta – játsza el még egyszer! Nekem, sajnos csak ritkán van alkalmam hallani.

*

A színésznő, *Laborfalvi Róza*, *Jókai Mór* felesége remek szakácsnő volt, aki nagyon szerette a jó étvágyú vendégeket, viszont ki nem állhatta azokat, akik csak turkáltak a tálal, immel-ámmal ettek.

Egy alkalommal több jeles, a Balatonnál nyaraló pesti ismerőssel együtt, az éppen a szomszéd faluban, Arácson fellépő híres cigányprímást, *győri Farkas* Miskát is meginvitálták balatonfüredi villájukba. Ő aztán igazán nem fanyalgott, nem várt biztatásra. Minden fogásból bőségesen (de nem túlságosan, úriember módra) fogyasztott. Nem mulasztotta el folyamatosan dicsérni sem az étkeket, így nagyon beleszólt magát Jókainé szívébe. A vacsora végén karon ragadta, s odalépett vele a ház urához, aki már a tarokkpartira készült. Látod, Móric – mondta neki – az ilyen vendégeket szeretem én. Ugye, Móric – kérdezte nyomatékkal – máskor is szívesen látjuk? Majd odafordult a megdicsért zenészhez: Mondja, mikor enne meg nálunk megint egy jó vacsorát? - Ha parancsolja, most azonnal – felelte Farkas Miska.

háas